

Contes russos - Francesc Serés

Francesc Serés (Saidí, 1972) és un escriptor inquiet i infatigable que es reinventa a cada llibre. Del 2000 al 2003 va publicar la trilogia *De fems i de marbres*, consagrada a la terra, escrita en una prosa lírica i cantelluda. El 2006 i el 2007 va publicar dos reculls de contes que vénen a ser una seqüela d'aquella trilogia, ara situada en un territori identificable. El 2008 va publicar tres peces de teatre dedicades a escriptors catalans clàssics: una immersió en el temps. Amb *Contes russos* emprèn una altra direcció, no el temps sinó en l'espai. Mentrestant, el llenguatge i les trames s'han fet més accessibles.

Contes russos es pot llegir com un desplegament d'heterònims, ja que aplega peces de cinc suposats autors, cadascú amb el seu estil propi, als quals cal afegir el prefaci, obra d'un altre heterònim, i una introducció firmada pel mateix Serés, que són de les millors peces del llibre, amb les estàtues de Stalin que es neguen a fondre's i la infantesa del narrador enlluernat per la ciència soviètica.

Els contes estan ordenats en ordre cronològic invers. Els primers, situats en l'actualitat, són una mostra de costumisme urbà i tracten diferents modalitats d'amor: infantil, low-cost, de luxe... Els reunits sota el segon heterònim aborden de manera explícita la política: hi apareix Txernòbil, les purgues, el fantasma de Karl Marx que vaga pel centre de Moscou.

M'han interessat més els autors presumptament més antics. De Vitali Kropotkin, que descriu la distància entre la il·lusió revolucionària i el realisme socialista, destaquen *Elvis Presley canta a la plaça Roja*, un deliri d'espionatge que fa pensar en Don DeLillo, i *Enciclopèdia russa*, a mig camí entre Borges i Orwell. D'Aleksandr Vòlkov s'inclou un conte memorable, *La pagesa i el mecànic*, que inverteix una coneguda metàfora de l'era soviètica. Els textos de Iosif Bernxenko, finalment, semblen paràboles contemporànies: *Els genets* i *El camí que hi ha al mig del bosc* són particularment breus i efectius.

Alguns contes són rodons i ingenus com una faula, mentre que d'altres es componen d'un plantejament sense desenllaç: és el cas de *La guerra contra els voromians*, el més llarg i prometedor del recull, que es clou sense un final. L'atmosfera de la majoria dels contes és elegíaca i fatídica com la que trobem a la resta de l'obra narrativa de l'autor. En tot cas,

l'ambientació en terres esclaves resulta indiscutiblement versemblant. Si a *De fems i de marbres*, de la manca de referents espacials en resultava un caràcter universal, a *Contes russos* Serés aconsegueix un efecte semblant a partir de trames que tant poden esdevenir-se al Caucas com en una vall catalana. Més enllà dels referents concrets, el que relata és la solitud de l'home, la vanitat de les estructures, el pes de la gravetat i la fatiga de viure.

Francesc Serés és un autor que s'arrisca a cada llibre. La seva gosadia es tradueix en crítiques favorables i xifres de venda reduïdes. Els seus lectors li som fidels i apreciem els llampecs de bellesa que ens reserven els recolzes dels seus llibres. No sabem el que està buscant, però sembla que estigui a punt de trobar-ho.